

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Фондовий ринок України перебуває сьогодні у стані, який забезпечує його перехід зі сфери обслуговування обігу капіталів у самостійний сектор економіки, адже одним з основних індикаторів стану економіки будь-якої країни є фондовий ринок, що дуже гостро реагує на будь-які зміни в державі. Ефективність функціонування фондового ринку залежить перш за все від міцної інфраструктури, що створює належні умови для випуску та подальшого обігу цінних паперів.

Розглянемо стан та розвиток фондового ринку України:

По-перше, створення фондового ринку в Україні відбувалося за умов відсутності чіткої та логічної нормативно-законодавчої бази, а також невідповідності окремих елементів ринку міжнародним стандартам.

По-друге, важливою проблемою, що постає перед Україною, є те, що правове забезпечення та механізми котирування цінних паперів ще досі чітко не визначені, відсутня відповідна інфраструктура, ринок недостатньо прозорий та малоліквідний.

По-третє, український фондовий ринок перебуває у безпосередній залежності від світового, це засвідчує підвищення значень українських фондових індексів під час стрімкого росту світових індексів та сприятливих політичних та економічних новин [1].

Сьогодні фондовий ринок є одним із найважливіших центрів формування та використання інвестиційних ресурсів усіма суб'єктами господарської діяльності.

Аналіз тенденцій розвитку фондового ринку України під час дії воєнного стану свідчить про пошук НКЦПФР механізмів збереження активності ринку, які забезпечать його подальше зростання. Комісія постійно знаходиться у пошуку фінансових інструментів, які були б релевантними часу і цікаві учасникам ринку.

Так, на початку червня НКЦПФР зареєструвала перший випуск кредитних нот, які за своєю природою є інструментами хеджування кредитних ризиків і можуть використовуватися при проведенні сек'юритизації активів. Наразі, найголовнішим для НКЦПФР є залучення в економіку України коштів іноземних інвесторів, а для них аналогічні інструменти є достатньо вживаними у практиці.

Комісії необхідно звернути увагу на такі фінансові інструменти, як аграрні розписки, ІРО, муніципальні облігації, адже їх застосування дозволить розширити фінансування повоєнного відновлення бізнесу і територій громад [3].

НКЦПФР необхідно підготувати універсальний документ щодо процедури випуску, обігу та погашення таких цінних паперів.

Для покращання стану фондового ринку України та підтримання його фінансової безпеки потрібно у цій сфері підвищити роль держави. Головною складовою державного регулювання фондового ринку є контроль та нагляд діяльності учасників ринку цінних паперів, фондових бірж та самоврядних організацій, які забезпечують виявлення і своєчасне запобігання порушенню законодавства на ринку цінних паперів [4].

Для вирішення проблемних питань і стимулювання подальшого розвитку ринку доцільно було б здійснити такі кроки:

- підвищити вимоги щодо надання інформації емітентами, особливо до тих компаній, які вже офіційно зареєстровані та працюють на фондовому ринку;
- удосконалити інструментарій та активізувати нарощення капіталізації ринку в цілому;
- підвищити вимоги до відповідальності за надання неправдивої інформації, або за невчасне надання необхідної інформації;
- забезпечити дотримання світових стандартів фінансової звітності, зокрема щодо результатів діяльності компаній-емітентів;
- на законодавчому рівні забезпечити умови для впровадження нових фінансових інструментів та механізмів перерозподілу коштів, та у цьому зв'язку, розширити повноваження та привести діяльність Комісії до вимог міжнародних стандартів;
- забезпечити надійне і ефективне середовище функціонування ринкової інфраструктури та фінансових посередників;
- активізувати розвиток Інтернет-технологій, впровадження нових торгових систем та платформ;
- забезпечити суворе дотримання законодавства, вимог регулятора та стандартів ділової етики з боку професійних учасників ринку цінних паперів тощо [2].

Очевидно, що реалізація вище запропонованих заходів має реалізовуватись комплексно, що забезпечить позитивний результат в контексті підвищення ефективності функціонування фондового ринку в Україні.

Стратегія розвитку фінансового сектору України до 2025 року визначає, що розширенню можливостей впровадження інновацій під час надання фінансових послуг професійними учасниками фондового ринку сприятиме прийняття комплексних змін до нормативно-правових актів НКЦПФР з питань провадження депозитарної діяльності, діяльності з торгівлі цінними паперами та функціонування фондових бірж.

Завдяки вищезазначеним змінам виникне можливість подальшого розвитку новітніх мобільних ІТ-технологій у разі встановлення ділових відносин і надання професійними учасниками фондового ринку послуг своїм клієнтам щодо відкриття та обслуговування рахунку в цінних паперах, проведення операцій з цінними паперами та іншими фінансовими інструментами, у тому числі на фондових біржах, що дасть можливість інвесторам отримати спрощений та оперативний доступ до послуг депозитарних установ і торговців цінними паперами.

При цьому мають бути забезпечені рівні умови конкуренції для всіх учасників фінансових ринків, усунена можливість використання регуляторного арбітражу та забезпечено дотримання міжнародних стандартів фінансового регулювання [3].

Таким чином, хоча рівень фондового ринку України неналежний та потребує чималих зусиль з боку відповідних державних органів, він має і певні позитивні тенденції.

Зважаючи на низьку ліквідність, він є не надто привабливим для іноземних інвесторів, на відміну від фондових ринків розвинених іноземних держав.

Саме тому, всебічне сприяння розвитку фондового ринку та коригування напрямів його функціонування з позиції держави дасть можливість поживити входження іноземних інвесторів, розміщення їх капіталу та ресурсів, що призведе до подальшої інтеграції України до європейського та світового фінансових ринків.

Це також розширить інфраструктуру фондового ринку та дозволить покращити рівень корпоративного управління [5].

Дослідження показали, що серед найбільших проблем є проблема інформаційного забезпечення учасників фондового ринку.

Запропоновані шляхи вирішення даної проблем сприятимуть забезпеченню збільшення інвестицій як іноземних так і вітчизняних інвесторів, в тому числі і простого населення.

Таким чином, формування ефективного та повноцінного фондового ринку в Україні являє собою важливу складову ринкових перетворень, що сприятиме оздоровленню економіки та залученню інвестицій у перспективні галузі.

Список використаної літератури:

1. Касьянова Н.В., Курбанов О.О. Фондовий ринок: сучасний стан та перспективи розвитку // Економіка та управління підприємствами, 2017. Випуск № 10. С. 262-265.
2. Колупаєв Ю.Б. Обґрунтування напрямку перспективного розвитку фондового ринку України. Ефективна економіка. 2018. № 8. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2018/49.pdf
3. Неізнана О. В., Тригубченко Є. Г. Фондовий ринок України в умовах воєнного стану: проблеми та перспективи розвитку // Ефективна економіка. 2023. № 8.
4. Рубаха М.В., Головнич О.Б. Ринок цінних паперів: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/13-2015/47.pdf>
5. Селіванова К.В., Ключко Л.А. Фондовий ринок в Україні: проблеми та основні напрями їх вирішення // «Молодий вчений» № 4 (80) квітень, 2020 р. С. 352-355.